

vallen en de vakantie bederven of aanleiding zijn tot voortijdig staken van het tabletgebruik.

Ad 4c. Juist in de tiengroep is de pil relatief vaak contraïndiceerd (zoals ik ook aangaf in mijn artikel, bl. 1014, 1. kolom, 2e alinea). Wanneer er echter een vaste partner is en langdurige contraceptie wordt beoogd, is de combinatiepil vaak toch de beste oplossing, ook wanneer er een onregelmatige cyclus bestaat en daarmee de kans op een „post-pil-amenorroe”. Deze herstelt bijna altijd spontaan of m.b.v. eenvoudige therapeutische maatregelen. De fertilitetsprognose bij beschadigde of afgesloten eileiders t.g.v. abortus provocatus — waarin het nalaten van betrouwbare contraceptie tegenwoordig vaak resulteert — is echter zeer slecht. In verschillende oostbloklanden, waar abortus provocatus reeds enkele decennia is geliberaliseerd, blijken extra-uteriene graviditeit en steriliteit veel voorkomende late complicaties van een medisch correct uitgevoerde abortus provocatus te zijn. Bij te dragen aan de preventie van deze trieste nasleep van ondoordacht handelen van tieners, was de belangrijkste bedoeling van mijn artikel.

Groningen, juli 1974

J. KREMER

Het ingezonden stuk van collega BOSSCHA (1974) is mij uit het hart gegrepen. Ook ik meen dat men als arts de plicht heeft aan ongehuwde tieners met klem geslachtsverkeer te ontraden. Dit betekent dat men zich de moeite — en de tijd! — moet getroosten om hierover met de betrokkene een ernstig gesprek te voeren. Dat hiervoor de huisarts de meest geschikte persoon is, spreekt voor mij vanzelf. Hij kan ook het best beoordelen of bij deze belangrijke taak de ouders — en eventueel partner — moeten worden ingeschakeld. Ten slotte zal bij de seksuele voorlichting op school aandacht aan dit probleem moeten worden geschonken.

Het spijt mij uit het antwoord van collega KREMER (1974) te moeten opmaken dat hij weinig heil ziet in een zelfdiscipline van de Nederlandse tiengroep. Mijn ervaring is dat men niet zo pessimistisch hoeft te zijn.

Literatuur: BOSSCHA, M. E. TH. (1974) *Ned. T. Geneesk.* 118, 1237. — KREMER, J. (1974) *Ned. T. Geneesk.* 118, 1009.

's-Gravenhage, augustus 1974

W. P. PLATE

BERICHTEN

Buitenland

WERELDBERICHTEN

Consumptie van tranquilizers. Het toenemende gebruik van tranquilizers in Engeland en Wales wordt in een editorial van het *British medical Journal* (3 aug. bl. 300) vergeleken met hetzelfde verschijnsel in andere landen. Van 1965 tot 1970 is het gebruik van deze stoffen in Engeland en Wales met 60 pct gestegen. In 1970 werden in het kader van de National Health Service, de psychiatrische inrichtingen niet meegerekend, 17,2 miljoen recepten voor tranquilizers afgegeven. De praktiserende arts heeft een ruime keus uit niet minder dan 70 verschillende middelen, waarin in totaal 29 verschillende stoffen zijn verwerkt.

In een aantal Europese landen heeft men door middel van interviews aan willekeurige personen van 15 jaar en ouder een aantal vragen gesteld omtrent hun drug-consumptie. Van de ondervraagden in België en Frankrijk hadden 17 pct in het afgelopen jaar eens of meermalen een kalmerend middel gebruikt; in Spanje 10 pct, in het Verenigd Koninkrijk 14 pct. In alle landen waren hierbij de vrouwen in de meerderheid, ongeveer het dubbele van de mannen; het verhoudingsgetal nam toe met de leeftijd. Op de vraag of men gedurende een maand of langer dagelijks een sedativum had gebruikt, antwoordden in Italië 3 pct bevestigend, in het Verenigd Koninkrijk 9 pct. (Merkwaardig was, dat slechts het dubbele aantal ondervraagden aangaven dat zij „wel eens” een sedativum hadden gebruikt.) Bij een dergelijk overdadig drug-gebruik is het verwonderlijk dat er betrekkelijk zo weinig schadelijke bijwerkingen bekend zijn geworden, waarbij diazepam en chloordiazepoxide het onschuldigst bleken. De fabrikant van deze middelen waarschuwt alleen voor suffigheid bij hoge dosering, voorts voor lichte ataxie na excessief hoge doses, terwijl men voorzichtig moet zijn bij combinatie met alcohol en bij patiënten met organische hersenaandoeningen.

GROOT-BRITANNIË

Meningokokken-meningitis. In de laatste jaren is het aantal gevallen van meningokokken-meningitis gestadig toegenomen. In 1967 werden door de laboratoria in het Verenigd Koninkrijk 358 gevallen gerapporteerd. Daarna steeg het aantal gevallen elk jaar met 20 pct en in 1970 bedroeg het 544. Daarop volgden twee jaren met ongeveer gelijke cijfers, maar in 1973 bedroeg het aantal 843, terwijl in 1974 tot eind mei reeds 657 gevallen zijn gemeld. Van deze gevallen betroffen 271 (32 pct) kinderen jonger dan een jaar, en 288 (34 pct) kinderen van 1-4 jaar. Er was geen voorkeur ten aanzien van het geslacht. Ook in andere landen in en buiten Europa is een toenemende incidentie van deze infectie waargenomen. (*Brit. med. J.*, 3 aug. bl. 355.)

ITALIË

Ziekenhuis-malaise. Begin 1974 kondigden de ziekenhuisbesturen aan dat zij de uitbetaling van salarissen aan de gehele medische staf zouden staken. Zij konden ook niet anders, want er waren geen fondsen meer beschikbaar. Zelfs voor de aanschaffing van gaas, watten, spuiten, catheters, naalden en geneesmiddelen was er geen geld meer. De meeste leveranciers hebben dan ook alle afleveringen aan ziekenhuizen stopgezet, omdat zij geen betaling ontvingen.

Volgens een bericht in het *Lancet* (3 aug. bl. 278) is de oorzaak van alle misère de desorganisatie van de ziekteverzekeringen. Er bestaan in Italië 38 belangrijke particuliere verzekering-organisaties; dit betekent op zichzelf al een grenzeloze verspilling van energie en materiaal. Maar de bureaucraten verzetten zich tegen unificatie tot een gemeenschappelijke gezondheidsdienst, onder het motief dat het land een dergelijke hervorming niet kan bekostigen. Thans beseffen de Italianen wel dat het uitblijven van een dergelijke hervorming reeds veel meer heeft gekost. Spoedig